

Svenska Fotbollförbundets informations- och utbildningsplan mot matchfixing

- fastställd av Svenska Fotbollförbundets styrelse den 17 december 2015.

Bakgrund och syfte

Svenska Fotbollförbundet (SvFF) har bl.a. som uppgift att garantera fotbollens integritet och trovärdighet och att säkra att fotbollsmatcher genomförs på rent sportsliga grunder enligt fotbollens regelverk.

Matchfixing, dvs. vadhållningsrelaterad otillbörlig manipulation av matcher, är det största hotet mot hela fotbollens integritet och trovärdighet – ett större hot än dopingproblematiken. Det är en företeelse som utgör ett allvarligt angrepp mot fotbollens själ, dess idé om fair play och sportsmanship och att alla matcher ska avgöras på sportsliga grunder utan ovidkommande hänsyn.

Svensk fotboll på alla nivåer och i alla funktioner står enade att kraftfullt förebygga, agera mot och beivra alla former av manipulation av och försök till manipulation av fotbollsmatcher. I detta arbete ska SvFF ha ett nära samarbete med Riksidrottsförbundet (RF), AB Svenska Spel och UEFA samt ha en öppen dialog med berörda myndigheter, däribland polis och åklagare.

I maj 2015 antog RF-stämman Idrottens reglemente om otillåten vadhållning samt manipulation av idrottslig verksamhet (nedan benämnt Matchfixingreglementet eller MFR), vilket trädde i kraft den 1 juni 2015. Förutom bestämmelser om otillåten vadhållning på egen tävling samt förbud mot manipulation, föreskrivs i MFR att specialidrottsförbundet (SF) ska upprätta en plan för information och utbildning.

På uppdrag av RF, SvFF och AB Svenska Spel har Brottsförebyggande rådet (Brå) undersökt förekomsten av matchfixing i Sverige. I sin rapport (Brå 2015:18), som presenterades den 30 september 2015, anger Brå att det sett indikationer på att föreningar och intresseorganisationer i fråga om informationsinsatser axlat ett ansvar de inte klarar av. Brå har därvid föreslagit en översyn och systematisering av arbetsfördelningen för att undvika att viktiga frågor faller mellan stolarna, att resurser slösas på dubbelarbete eller att konflikter uppstår.

Mot ovan redovisade bakgrund har SvFF arbetat fram denna plan, som övergripande slår fast var, när och hur SvFF ska informera och utbilda för att motverka matchfixing. Planen är inte avsedd att vara heltäckande, utan ska ses om en miniminivå över vilka

informations- och utbildningsinsatser som ska genomföras. SvFF uppmuntrar alltså alla initiativ och åtgärder inom svensk fotboll som syftar till att förebygga och förhindra otillåten vadhållning och manipulation av våra matcher. Målet är att alla spelare, tränare, ledare, funktionärer och föreningar ska känna till företeelsen matchfixing och det regelverk som kringgärdar detta, inte minst att överträdelser kan medföra 10 års avstängning från all idrottslig verksamhet.

Utredning och bestraffning – när väl matchfixing har förekommit – utgör i och för sig en viktig beståndsdel när det gäller att förebygga matchfixing, om inte annat som avskräckande exempel. Denna plan syftar dock främst till att beskriva det övriga förebyggande arbetet, dvs. det som är inriktat på att minimera risken för att någon inom svensk fotboll överhuvudtaget ger sig in på matchfixing.

Denna plan är disponerad på så sätt att närmast nedan följer en kort sammanfattning av MFR. Därefter anges i vilka sammanhang som informations- och utbildningsinsatser bör förekomma samt, avslutningsvis, exempel på hur informationen och utbildningen kan vara utformad.

Matchfixingreglementet

MFR innehåller bestämmelser om förbjudna förfaranden men också om den process och påföljder som följer vid överträdelser. Nedan följer en förenklad, och fotbollsanpassad, sammanfattning av de mest centrala bestämmelserna i MFR.

Förbjuden vadhållning (1.2 § MFR)

Det är förbjudet för bl.a. spelare, ledare och domare, som kan påverka matchresultat eller delmoment i en match (t.ex. varningar, hörnor etc) att ingå vadhållning gällande matchen. Förbudet omfattar även spel genom ombud.

Förbjuden manipulation (1.3 § MFR)

Det är förbjudet att delta i eller på annat sätt medverka till manipulation av matchresultat eller delmoment under en match, som är föremål för vadhållning, oavsett om personen själv ingått vadhållning på matchen.

Anmälningsskyldighet (1.3 och 1.6 §§ MFR)

Den spelare, ledare, funktionär eller förtroendevald som blir kontaktad för att medverka till förbjuden manipulation, eller på annat sätt får kännedom om förbjudna förfaranden enligt MFR, måste omgående anmäla detta till berört SF. Det innebär att samtliga berörda inom svensk fotboll inte bara har en skyldighet att säga nej till matchfixing, de måste också anmäla allt de ser och hör till SvFF. En sådan anmälningsskyldighet kan emellertid fullgöras t.ex. genom att en spelare pratar med sin ledare som i sin tur kontaktar SvFF eller genom användande av RF:s tipsfunktion på www.minmatch.se (se mer nedan).

Handläggning (3 § MFR)

Alla kan anmäla brott mot MFR. Sådana anmälningar prövas av SF som första instans, dvs. SvFF:s Disciplinnämnd inom fotbollen. Disciplinnämndens beslut får överklagas till Riksidrottsnämnden. Disciplinnämnden får stänga av den anmälda under utredningen.

Påföljder (4 § MFR)

Förening som bryter mot MFR kan ådömas böter med lägst 10 000 kr och högst 500 000 kr. Därutöver får förening även ådömas sådan tävlingsbestraffning (diskvalifikation, degradering, poängavdrag etc.) som följer av SF:s tävlingsregler.

Enskild person som bryter mot MFR ska stängas av från all organiserad idrottsverksamhet i upp till tio år. Om överträdelsen gäller förbjuden manipulation är minimistraffet ett års avstängning. Som förmildrande kan beaktas dels den anmäldes ungdom, dels att denne medverkat i utredningen genom att lämna betydelsefull information.

Tipsfunktion (8 §)

MFR föreskriver att den som vill ska kunna lämna information om förbjudna förfaranden via telefon, webbformulär eller e-post samt att sådan information ska kunna lämnas anonymt. För detta syfte har RF inrättat en tipsfunktion, inkl. en dygnetruntbemannad telefontjänst, som finns tillgänglig via www.minmatch.se.

Information och utbildning - när och var?

Som angetts ovan är tanken att denna plan endast ska utgöra basen eller miniminivån – och inte utgöra någon begränsning – i fråga om vilka informations- och utbildningsinsatser som ska genomföras redan nu eller som bör implementeras framöver. Det bör vara en ambition att frågan regelbundet ska finnas med på agendan i alla sammanhang där företrädare för svensk fotboll är samlade. Målet är att alla inom svensk fotboll ska känna till företeelsen matchfixing och det regelverk som kringgärdar denna.

Nedan har en uppdelning gjorts utifrån olika målgrupper. I flera sammanhang kan man dock naturligtvis genomföra samordnade insatser, som är inriktade mot flera mottaggrupper samtidigt.

Generell information på hemsida och sociala medier, m.m.

SvFF ska ha en särskild sektion om matchfixing på sina webbplatser www.fotboll.se och www.fogis.se, som ska vara enkel att hitta och som om möjligt bör komma upp som första träff vid en internetsökning på t.ex. "svensk fotboll matchfixing" eller liknande. På webbplatsernas förstasida ska det finnas en särskild framträdande kampanjyta avsatt för matchfixing. Av sektionen ska tydligt framgå hur SvFF ställer sig till matchfixing, vilket regelverk som gäller samt var man ska vända sig om man har information att lämna. Informationen ska vara samordnad med och hänvisa till RF:s särskilda matchfixinghemsida, www.minmatch.se. Det är även viktigt att distriktförbundens (SDF) hemsidor innehåller en hänvisning till denna sektion på SvFF:s hemsidor.

I de regelbundna utskick med aktuell information som sker per e-post till t.ex. SvFF:s medlemsföreningar och samarbetspartners bör matchfixing förekomma med jämna mellanrum (en tumregel kan vara vartannat utskick).

I SvFF:s sociala medier (blogg, Facebook, Twitter etc.) ska vid regelbundna lämpliga tillfällen matchfixingfrågan lyftas och belysas.

SvFF ska ha en beredskap för att med relativt kort varsel svara media i matchfixingfrågor med anknytning till svensk fotboll. SvFF:s matchfixing- resp. kommunikationsansvariga ska ha en samordnad rutin för sådan kommunikation. SvFF kan på detta sätt vara en garanterad för att korrekt information sprids till den breda fotbollsintresserade allmänheten.

Föreningar

När det gäller föreningar bör särskilt fokus ligga på dem vilka har representationslag i fotbollsserier som är föremål för vadhållning i Sverige eller utomlands. För närvarande rör det sig, såvitt känt, på herrsidan om Allsvenskan-Div 4 samt U21-serierna och Svenska Cupen, men även en del träningsmatcher. På damsidan är det främst Damallsvenskan som är berörd (dock har ännu inget misstänkt fall av manipulation förekommit på damsidan). Dessa föreningar bör inför varje säsong informera truppen i representationslaget om vad som gäller i fråga om matchfixing. Det är lämpligt att dessa föreningar har en särskild ansvarig, t.ex. styrelseledamot eller säkerhetsansvarig, för matchfixingfrågor. På längre sikt bör övervägas att centralt anordna utbildningar för sådana ansvariga inom berörda föreningar.

När det gäller de föreningar som är föremål för ett särskilt elitlicensförfarande – dvs. Allsvenskan, Superettan och Damallsvenskan – bör övervägas att införa krav på att föreningarna ska ha en särskild matchfixingsansvarig (som t.ex. kan vara samma person som den säkerhetsansvarige), som ska ha genomfört särskilt anvisad utbildning, samt krav på regelbundna informations- och utbildningsinsatser inom föreningen. Tills vidare ska dock utbildningen av säkerhetsansvariga i förening innehålla ett obligatoriskt moment om matchfixing.

För övriga föreningar, dvs. dem som inte är föremål för vadhållning, bör målsättningen vara att de med jämna mellanrum informeras om företeelsen matchfixing samt vilka regler som gäller. I dessa föreningar bör särskilt fokus ligga på de yngre spelarna (15–20 år), vilka ju längre fram i karriären kan komma att hamna i föreningar där det kan finnas risker för manipulation (se också mer under "Unga spelare" närmast nedan).

Utöver den återkommande regelbundna informationen och utbildningen enligt ovan, ska vid behov riktade insatser göras mot serier eller föreningar, kring vars matcher det förekommit misstänkt manipulation på spelmarknaden. I dessa fall kan det bli aktuellt med "uppsökande verksamhet" och föreläggande om obligatorisk utbildning; allt i syfte att förebygga framtida manipulation.

Unga spelare

Utöver det arbete som mer generellt ska vara inriktat på att lära alla barn och ungdomar ett etiskt och moraliskt förhållningssätt samt fair play (se SvFF:s "Spela, lek och lär") lär det mer sällan finnas anledning att särskilt fokusera på matchfixing i fråga om spelare upp till 15 års ålder.

Vid Elitlägren som anordnas varje sommar i Halmstad, och där de mest talangfulla 15-åringarna från respektive SDF samlas, ska det (liksom i dag) vara ett obligatoriskt moment med matchfixingutbildning för deltagarna. Även föräldrar och övriga besökande ska erbjudas samma information och utbildning.

På Elitfotbollsgymnasier med nationell idrottsutbildning (NIU) och lokala fotbollsgymnasier ska matchfixing finnas med som ett obligatoriskt inslag.

Landslag

I samtliga SvFF:s landslag ska det med regelbundenhet informeras om matchfixing. Särskilt fokus ska läggas på fotbollsungdomslandslagen (P/F 15–19), där utbildningsinslag bör förekomma ett par gånger under ett landslags "livscykel". När det gäller seniorlandslagen ska särskilt erinras om förbudet mot spel på egen match.

Vid vissa UEFA-tävlingar ingår också av UEFA framtagna utbildning som ett obligatoriskt inslag.

Internationella övergångar

Spelare som inte utbildats i Sverige har ju inte haft möjlighet att ta del av den utbildning och information som redovisats ovan. Vid internationell övergång till Sverige ska därför mottagande förening uppmanas att ha som rutin att informera spelaren om matchfixing och de regler som gäller inom svensk idrott. På sikt bör övervägas att införa ett obligatoriskt krav för förening att, i vart fall beträffande professionella spelare, låta spelaren underteckna ett intyg om att han eller hon mottagit sådan information. Intyget ska sparas och på begäran kunna visas upp av föreningen.

Tränare

Inom ramen för svensk fotbolls tränarutbildning ska det förekomma obligatoriska moment om matchfixing, dels i UEFA B (arrangeras på SDF-nivå) , dels i UEFA Pro (arrangeras av SvFF).

Domare och delegater

Matchfixing ska med regelbundenhet förekomma vid SvFF:s fortbildning av domare. Alla domare på elit- och regionnivå, vars utbildning SvFF ansvarar för, ska underteckna ett intyg att de känner till de väsentligaste reglerna kring matchfixing.

Matchfixing ska vara en stående punkt under omgångsträffarna för elit, herrar, och även under alla halvtidsträffar för övriga domare (Damallsvenskan, Elitettan, Regiondomare damer, Division 1 herrar, Regiondomare, herrar).

Det bör också genomföras utbildning vid stegutbildningar, t.ex. vid Elitlägren i Halmstad varje sommar (där det kan samordnas med motsvarande utbildning för spelare och föräldrar, se under Unga spelare ovan).

Vid fortbildning av centrala domarobservatörer och regionala domarobservatörer ska matchfixing förekomma som ett obligatoriskt moment.

Vid utbildning och fortbildning av SvFF:s match- och säkerhetsdelegater ska matchfixing förekomma som en årligen återkommande programpunkt.

Information och utbildning - hur?

Den information som lämnas och utbildning som genomförs behöver inte vara särskilt omfattande. Det är viktigare att budskapen är tydliga:

- Vad är förbjudet?
- Vad blir konsekvenserna om man bryter mot reglerna?
- Säg NEJ till matchfixing
- Rapportera om du ser eller hör något

Det är också centralt att budskapen upprepas. Matchfixing bör därför vara en stående punkt i alla de forum där företrädare för svensk fotboll samlas.

RF:s särskilda hemsida för matchfixing www.minmatch.se innehåller, förutom MFR och allmän information, korta utbildningsfilmer med tillhörande diskussionsfrågor. Där finns också en lärgruppsplan från SISU Idrottsutbildarna. Detta utbildningsmaterial kan med fördel användas i alla slags utbildningar enligt ovan.

Vid informations- och utbildningsinsatser mot vissa målgrupper bör man involvera berörda intresseorganisationer, såsom SEF, EFD, SEFE, Spelarförbundet och domarklubbar. Som Brå har konstaterat i sin rapport Matchfixing – Manipulation av matcher och spelmarknad (Rapport 2015:18) är det viktigt att man i möjligaste mån samordnar utbildningsinsatser för att undvika dubbelarbete, men också för att säkerställa ett samordnat budskap.

I sin rapport (s. 98) har Brå även lyft fram ett antal viktiga faktorer som man menar bör finnas med i informationsarbetet, bl.a. i fråga om hur rekrytering av matchfixare kan gå till, att de spelare som medverkar till matchfixing sällan tjänar några stora pengar och att man i flera fall kunnat se kopplingar mellan matchfixing och organiserad brottslighet.

Genomförande av plan

I flera delar genomförs redan det som angetts i denna plan, dvs. planen beskriver ett redan pågående arbete. I övriga delar bör implementering ske fr.o.m. den 1 januari 2016. SvFF:s Juridikavdelning har samordningsansvaret för att tillse att planen verkställs, inklusive kommunikation av dess innehåll, men det åligger varje verksamhetsdel inom SvFF, SDF och förening att genomföra "sina" delar av planen.

SvFF:s Juridikavdelning har vidare samordningsansvaret för att utveckla planen, som ska vara ett levande arbetsdokument, samt att vidareutveckla informations- och utbildningsinsatserna i de delar där det angetts att nya moment och krav bör övervägas.